Rok VIII. Nowogródek, dnia 29 sierpnia 1928 r. № 12.

NOWOGRÓDZKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI

Redakcja i Administracja: Nowogródek, Urząd Wojewódzki pokój Nr. 37. (Nr. telef. 59)

Prenumerata roczna Dzien. Wojewódzkiego za 1 egz. 10 złotych, pojedynczy Nr. 1 zł., ogłoszenia o powstałych stowarzyszeniach—5 zł., ogłoszenia o zagubionych dokumentach zasadniczo od ogłoszenia — 2 zł. i od każdego zagubionego dokumentu — 25 gr.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

203

OBWIESZCZENIE.

Na mocy ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. D. U. R. P. Nr. 102 poz. 936 art. 195 i 196 i innych na wniesione tu podanie przez p. Jana Homzę właściciela młyna wodnego we wsi Kucejki, gminy Derewnia, powiat Nieświeski o zezwolenie na budowę młyna wodnego i urządzeń wodnych, spiętrzających wodę płynącą rzeki Suły rozpisuje się niniejszem rozprawę budowlaną i wodno-prawną na miejscu we wsi Kucejki, uroczyska „Brody“ gminy Derewnia powiatu Nieświeskiego na dzień 12 września 1928 r., o godzinie 10 rano.

Odnośne plany i opisy techniczne do wglądu interesowanym, wyłożone są w Dyrekcji Robót Publicznych w Nowogródku i w Urzędzie gminnym w Derewni do dnia 10 września 1928 r. włącznie w godzinach urzędowych i w dniu rozprawy przy komisyjnem badaniu sprawy we wsi Kucejki. Wszelkie zarzuty przeciw budowie młyna wodnego i urządzeń wodnych mających na celu spiętrzenie płynącej wody rzeki Suły należy wnosić pisemnie do dnia 10 września 1928 r. do Dyrekcji Robót Publicznych w Nowogródku lub do Urzędu gminnego w Derewni, a ustnie lub pisemnie na miejscu we wsi Kucejki w dniu rozprawy komisyjnej.

Zwraca się uwagę interesowanych, że wszelkie zarzuty przeciw budowie młyna wodnego, urządzeń wodnych i spiętrzeniu wody płynącej rzeki Suły należy wnosić w terminach i u władz wyżej opisanych; zarzuty wniesione po tym czasie lub w niewłaściwych miejscach urzędowania, nie wpłyną na zaniechanie lub ograniczenie budowli i urządzeń wodnych w rozprawie komisyjnej w dniu 12 września 1928 r. ustalić się mających.

w/z Wojewoda
(—) *Fr. Godlewski*
Wicewojewoda

204

OBWIESZCZENIE.

Na mocy ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. D. U. R. P. Nr. 102 poz. 936 art. 195 i 196 i innych na wniesione tu podanie przez p. Filemona Fiłosia, właściciela młyna wodnego we wsi Niańkowo, gmina Lubcza, powiatu Nowogródzkiego, o zezwolenie na budowę młyna wodnego i urządzeń wodnych, spiętrzających wodę płynącą rzeki Ossy, rozpisuje się niniejszem rozprawę budowlaną i wodno-prawną na miejscu we wsi Niańkowo, gminy Lubcza, pow. Nowogródzkiego, na dzień 10 września 1928 r. o godzinie 11 rano.

Odnośne plany i opisy techniczne do wglądu interesowanym, wyłożone są w Dyrekcji Robót Publicznych w Nowogródku i w Urzędzie gminnym w Lubczy, do dnia 8 września 1928 r. włącznie w godzinach urzędowych i w dniu rozprawy przy komisyjnem badaniu sprawy we wsi Niańkowo. Wszelkie zarzuty przeciw budowie młyna wodnego i urządzeń wodnych mających na celu spiętrzenie wody płynącej rzeki Ossy, należy wnosić pisemnie do dnia 8-go września 1928 r. do Dyrekcji Robót Publicznych w Nowogródku lub do Urzędu gminnego w Lubczy, a ustnie lub pisemnie na miejscu we wsi Niańkowo w dniu rozprawy komisyjnej.

Zwraca się uwagę interesowanych, że wszelkie zarzuty przeciw budowie młyna wodnego, urządzeń wodnych i spiętrzeniu wody płynącej rzeki Ossy należy wnosić w terminach i u władz wyżej opisanych; zarzuty wniesione po tym czasie lub w niewłaściwych miejscach urzędowania, nie wpłyną na zaniechanie lub ograniczenie budowli i urządzeń wodnych w rozprawie komisyjnej w dniu 10 września 1928 r. ustalić się mających.

w/z Wojewoda
(—) *F. Godlewski*
Wicewojewoda

205

STATUT
Komunalnej Kasy Oszczędności
POWIATU NOWOGRÓDZKIEGO.

I. ORGANIZACJA KASY.

A. Nazwa, siedziba, firma, terytorjalny zakres działania, oraz cel Kasy.

§ 1.

„Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Nowogródzkiego zorganizowana jest pod powyższą nazwą z siedzibą w Nowogródku przez Nowogródzki Powiatowy Związek Komunalny.

Nazwa powyższa stanowi równocześnie firmę Kasy, a wymieniony związek jest związkiem poręczającym tej Kasy.

Terytorjalny zakres działania Kasy powyższej stanowi obszar powiatu Nowogródzkiego.

§ 2.

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Nowogródzkiego posiada odrębną osobowość prawną i w granicach statutu niniejszego korzysta z uprawnień, przyznanych komunalnym kasom oszczędności rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339).

Kasie tej służy prawo otwierania zbiornic, oraz prawo otwierania oddziałów na podstawie uchwały łstanowiącego organu związku poręczającego i za zgodą wadzy nadzorczej.

§ 3.

Zadaniem Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Nowogródzkiego jest ułatwić gromadzenie oszczędności i ich oprocentowanie, oraz uprzystępniać ludności tani kredyt, współdziałać w dostarczaniu kredytu komunalnego i w upowszechnieniu obrotu bezgotówkowego. Dla tych celów kasa prowadzi operacje finansowe, do których ją niniejszy statut upoważnia.

§ 4.

Nowogródzki Powiatowy Związek Komunalny, jako związek poręczający Kasę, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania Kasy.

Związek poręczający przyznał tejże Kasie na kapitał zakładowy sumę 5.000 zł. tytułem dotacji bezzwrotnej.

Równocześnie związek ten przyznał Kasie tytułem zasiłku zwrotnego sumę 45,000 zł., spłacalną w ratach rocznych w wysokości połowy corocznego czystego zysku, po dojściu funduszu zasobowego do 5% wkładów oszczędnościowych, przewidzianego w § 25 niniejszego statutu, a po dojściu tego funduszu do 10% wkładów, w wysokości $^3/_4$ corocznego czystego zysku.

B. Skład, sposób wyboru i odwołania tudzież kompetencje organów Kasy i jej Komisji Rewizyjnej.

§ 5.

Organami Kasy są:

1. Rada Kasy, jako organ posiadający prawo stanowienia w sprawach Kasy;

2. Zarząd Kasy, jako organ wykonawczy.

Członków Rady Kasy wybiera się na zebraniu organu stanowiącego związku poręczającego, na którem rozpatrywane będzie roczne sprawozdanie Kasy; członków Zarządu—na pierwszem zebraniu Rady, które się odbędzie po powyższem zebraniu związku poręczającego. Nie dotyczy to wypadków, w których wśród roku ubędzie któryś z członków władz związku poręczającego. Wybrany na miejsce takiego następca pełni swój urząd na czas kadencji członka, w miejsce którego został wybrany.

§ 6.

Rada Kasy jest ciałem kolegjalnem składającem się z 12 członków. Członkami Rady Kasy mogą być tylko osoby, posiadające prawo wybieralności do rad gmin wiejskich lub miejskich na obszarze Państwa. Członków Rady Kasy wybiera na lat 3 organ stanowiący związku poręczającego. Najmniej połowa członków musi być wybranych z grona organu stanowiącego związku poręczającego, reszta może pochodzić z poza tego grona.

Corocznie przez losowanie, a następnie w kolei starszeństwa wyboru ustępuje 4 członków, a w ich miejsce wybrani zostają nowi członkowie Rady Kasy na normalny okres urzędowania. Stale jednakże przestrzeganą być musi zasada, by w składzie Rady każdocześnie istniała conajmniej połowa członków z grona organu stanowiącego związku poręczającego.

Z pośród swych członków, wybranych z grona stanowiącego związku poręczającego, wybiera Rada Kasy większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę.

Stale będzie przestrzegana zasada, że członków Rady Kasy wybierać będzie organ stanowiący związku poręczającego, zawsze conajmniej w połowie z pośród swego grona. Zmiana składu lub kadencji organu stanowiącego związku poręczającego nie wpływa na okres urzędowania Rady Kasy, względnie członków Rady Kasy.

Ustępujący członkowie Rady mogą być ponownie wybrani.

Ustępujący członkowie powinni pełnić swe obowiązki aż do czasu ukonstytuowania się Rady w nowym składzie.

§ 7.

Zarząd Kasy stanowi kolegjum, złożone z 3-ch członków, powołanych większością przewidzianą przepisami § 12 niniejszego statutu.

Naczelnik zarządu jest wybieranym przez Radę Kasy równacześnie z powołaniem innych członków Zarządu, na ten sam okres czasu jak i inni członkowie Zarządu i jest przewodniczącym Zarządu. Równocześnie z wyborem Naczelnika Zarządu następuje w ten sam sposób wyznaczenie jego zastępcy.

Naczelnikiem lub jego zastępcą może być wybrany Dyrektor Kasy.

Ustępujący członkowie Zarządu mogą być powtórnie wybrani.

§ 8.

Równocześnie nie można być członkiem Rady i Zarządu Kasy.

W miejsce członka Rady Kasy, który przyjął wybór do Zarządu Kasy, organ stanowiący Związku poręczającego wybiera inną odpowiednią osobę na członka Rady, a w miejsce członka Zarządu Kasy, który przyjął mandat członka Rady Kasy, wybiera Rada Kasy innego członka do Zarządu.

Członkowie Rady i Zarządu Kasy nie mogą wchodzić w stosunek osobistego dłużnika do Kasy bez specjalnej uchwały Rady Kasy. Nie mogą być również poręczycielami t. zn., że w żadnym wypadku w stosunek dłużny wchodzić nie mogą.

§ 9.

Rada Kasy wyraża wolę swoją w formie uchwał. Uchwałom Rady Kasy zastrzega się przedewszystkiem:

a) ustanawianie regulaminów czynności własnych jej komisyj, oraz czynności Zarządu Kasy;
b) wybór i odwołanie Zarządu Kasy;
c) nabywanie realności celem zabezpieczenia funduszu emerytalnego pracowników Kasy, oraz nabywanie i budowę realności dla własnego użytku z kapitału zasobowego;
d) zbywanie i obciążanie majątku Kasy, przyjmowanie na jej rzecz darowizn i zapisów, oraz obejmowanie zarządów fundacyj;
e) odstąpienie od sporów prawnych tudzież zatwierdzanie ugód w tych sporach prawnych, ustanawianie zastępców prawnych Kasy;
f) postanawianie o wnioskach, jakie imieniem Kasy mają być przedkładane związkowi poręczającemu za pośrednictwem organu wykonawczego tegoż Związku w sprawach Kasy, a w szczególności w sprawie otwierania na terytorjum powiatu oddziałów i zbiornic, jak również organizowania zakładów zastawniczych (lombardów);
g) ustanawianie zasad co do sposobu zawiadywania i użytkowania majątku Kasy, oraz co do administracji wszelkich jej urządzeń, a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych;
h) ustalanie preliminarzy Kasy, oraz przyzwalanie na wydatki preliminarzem nieprzewidziane;
i) przyjmowanie do wiadomości sprawozdań Zarządu Kasy, rocznych zamknięć rachunkowych, tudzież bilansów Kasy, oraz składanie ich organowi wykonawczemu związku poręczającego dla przedłożenia temuż związkowi poręczającemu (§ 29 statutu);
j) postanowienia o użyciu funduszu zasobowego w granicach ustawowych i stawianie wniosków o rozdziale zysków, powstałych z obrotów Kasy;
k) postanawianie w granicach ustalonych statutem niniejszym o wnioskach Zarządu w sprawie zaciągania pożyczek;
l) ustalanie na wniosek Zarządu dopuszczalnej najwyższej wysokości wkładów, tudzież terminów wypowiadania tychże, oraz wysokości i początku obowiązywania każdoczesnej stopy procentowej i stawek prowizyjnych, tak w stosunku do dłużników Kasy, jak i jej wierzycieli, z prawem upoważnienia Zarządu do czynienia w poszczególnych przypadkach odchyleń od ustalonych w powyższym względzie zasad;
ł) decydowanie o przyjmowaniu wkładów na specjalnych warunkach i ustalanie tych warunków z wkładcami, z prawem przekazania tych uprawnień Zarządowi Kasy;
m) ustanawianie regulaminów wewnętrznych oraz instrukcyj dla Zarządu i pracowników Kasy, obowiązujących również klijentelę Kasy co do sposobu załatwiania spraw;
n) udzielanie upoważnień do podpisywania firmy Kasy, oraz dokumentów, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, udzielanie pełnomocnictw, upoważniających do zaciągania takich zobowiązań i do działania imieniem Kasy, jakoteż udzielanie kierownikom poszczególnych działów administracji Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów, prawa do zastępowania Kasy nazewnątrz w ich zakresie działania, tudzież upoważnień do podpisywania w tym zakresie firmy, oraz wspomnianego rodzaju dokumentów;
o) ustalanie rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Kasy, oraz wysokości uposażeń, przywiązanych do ustalonych stanowisk, mianowanie dyrektorów Kasy i kierowników oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych;
p) ustanawianie wynagrodzenia stale w Kasie zatrudnionych członków Zarządu Kasy, oraz ewentualne przyznawanie remuneracyj dla członków Zarządu i pracowników Kasy za prace ponadobowiązkowe;
r) ustanawianie przepisów służbowych, oraz ustalenie statutu emerytalnego dla pracowników Kasy;
s) postanawianie o przepisach dyscyplinarnych dla pracowników Kasy, określenie władz dyscyplinarnych tudzież wybór i określenie ich kompetencji;
t) wydawanie opinji i występowanie, na wniosek Zarządu, z wszelkimi wnioskami do władz w sprawach Kasy;
u) wystąpienie do Związku poręczającego z wnioskiem o likwidację Kasy;
w) ustalanie projektów zmian statutowych;

z) określenie w granicach statutu niniejszego przypadków i warunków, kiedy Zarząd Kasy upoważniony jest wykonać za Radę Kasy prawo stanowienia w sprawach Kasy;

§ 10.

Posiedzenia Rady Kasy zwołuje przewodniczący, a w razie przeszkody, jego zastępca, w miarę potrzeby, conajmniej jednak raz na kwartał.

Rada Kasy musi być nadto zwołana na żądanie organów związku poręczającego, władzy nadzorczej, Zarządu Kasy lub też na pisemny wniosek conajmniej 4 członków rady z podaniem spraw, które mają być umieszczone na porządku dziennym.

Zwołanie Rady Kasy poza przypadkami nagłymi nastąpić powinno conajmniej na 4 dni przed terminem posiedzenia zapomocą pisemnego zaproszenia, z podaniem porządku dziennego obrad lub też w drodze ustnego, bądź telefonicznego zapowiedzenia posiedzenia.

Zaproszenie pisemne doręczone być powinno za potwierdzeniem odbioru, zapowiedzenie ustne i telefoniczne potwierdzone być powinno protokólarnie.

Przewodniczący Rady otwiera i zamyka posiedzenie Rady, oraz kieruje jej obradami.

§ 11.

Członkowie Rady Kasy obowiązani są uczęszczać regularnie na posiedzenia Rady Kasy.

Członek, który bez usprawiedliwienia opuścił 2 kolejne lub 5 choćby niekolejnych posiedzeń Rady Kasy, może być pozbawiony mandatu z mocy uchwały organu stanowiącego związku poręczającego na wniosek Rady Kasy. Od tej uchwały nie służy zainteresowanemu prawo odwołania.

Poza przypadkami przewidzianymi w § 8 ust. 2 statutu niniejszegoi w ustępie powyższym, członkowie Rady Kasy ulegają z samego prawa zawieszeniu w czynnościach, oraz tracą mandat w tych samych przypadkach i z tymi samymi skutkami, co członkowie organu stanowiącego związku poręczającego Kasę.

Członkowie Rady Kasy sprawują swe czyności bezpłatnie, mogą jednak otrzymać zwrot kosztów podróży i wynagrodzenie za obecność na posiedzeniach, podług zasad, ustalonych uchwałą organu stanowiącego związku poręczającego.

§ 12.

Rada Kasy zdolna jest do powzięcia uchwał oraz do dokonywania wyborów, jeżeli na posiedzeniu obecna jest więcej, niż połowa statutowej liczby członków Rady.

Wyjątek od powyższej zasady zachodzi w przypadku, gdy idzie o powzięcie uchwał w sprawie:

a) zbycia nieruchomości lub zaciągnięcia pożyczki,
b) wniosków o otwarcie na terytorjum związku poręczającego oddziałów i zbiornic, jak również o organizowanie zakładów zastawniczych,
c) ustalania rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Kasy, oraz wysokości uposażeń, przywiązanych do odnośnych stanowisk,
d) wyboru Zarządu i Komisyj Kasy;
e) mianowiania dyrektorów Kasy, kierowników odziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych, oraz przyznawanie remuneracji członkom Zarządu i pracownikom Kasy,
f) ustalania regulaminów i preliminarzy Kasy,
g) określania przypadków i warunków, kiedy Zarząd Kasy upoważniony jest wykonać za Radę Kasy prawo stanowienia w sprawach Kasy,
h) uchwalania projektów zmian statutowych,

W każdym z powyższych przypadków Rada Kasy może powziąć uchwałę większością 3|4 obecnych jeżeli na posiedzeniu jest obecnych conajmniej 2|3 członków Rady.

O ile na 2-ch kolejno zwoływanych posiedzeniach nie stawi się wymagana ilość członków Rady, Naczelnik Zarządu Kasy, powinien o tem zawiadomić organ wykonawczy związku poręczającego, który może spowodować zwołanie ponownego posiedzenia z tym samym porządkiem obrad. Do ważności uchwał zwołanego w ten sposób posiedzenia wystarczy obecność więcej niż połowy statutowej liczby członków Rady.

§ 13.

Uchwały Rady Kasy zapadają (wyj. § 12 ust. b. i c.) większością głosów członków, biorących udział w głosowaniu.

W razie równości głosów wniosek upada; w razie równości głosów przy wyborach, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego.

Głosowanie jest jawne. Na żądanie dwóch obecnych musi być zarządzone głosowanie imienne lub tajne. Przy wyborach, oraz sprawach personalnych głosowanie jest tajne.

§ 14.

Członek Rady Kasy powinien wstrzymać się od głosowania we wszystkich sprawach, w których jest osobiście zainteresowany.

Jeżeli Rada Kasy z powyższego powodu stanie się niezdolną do powzięcia uchwał, natenczas uchwałę Rady Kasy zastąpi uchwała organu wykonawczego związku poręczającego.

Członkowie Zarządu Kasy obowiązani są uczestniczyć w posiedzeniach Rady Kasy. Na posiedzeniach tych służy im głos doradczy poza koleją mówców.

Pracownicy Kasy mogą być powoływani na posiedzenia Rady Kasy celem udzielenia potrzebnych wyjaśnień i referowania spraw.

§ 15

Rada Kasy może do poszczególnych spraw wybrać ze swego grona komisje.

Na posiedzeniach tych komisyj przewodniczy przewodniczący Rady lub Naczelnik Zarządu. W przypadkach, gdy chodzi o sprawy osobiste tych ostatnich, lub gdy wymienieni zrzekną się przewodnictwa, komisja wybiera przewodniczącego ze swego grona.

§ 16.

Z każdego posiedzenia Rady Kasy spisuje się protokół. Do protokółu wpisuje się nazwiska obecnych na posiedzeniu: przewodniczącego, piszącego

protokół, członków Rady, członków Zarządu Kasy, pracowników Kasy, porządek dzienny, zgłoszone wnioski i powzięte uchwały w dosłownem brzmieniu, z podaniem liczby głosów „za" i „przeciw", oraz liczby wstrzymujących się od głosowania, a przy wyborach liczbę głosów, oddanych na poszczególnych kandydatów, wreszcie nazwiska członków Rady, którzy nie usprawiedliwili swego nieprzybycia na posiedzenie.

Protokół, który sporządza się w toku posiedzenia, powinien być najpóźniej na następnem posiedzeniu Radzie Kasy odczytany i przyjęty, oraz podpisany przez przewodniczącego, przez piszącego protokół, oraz przez dwóch członków Rady.

§ 17.

Do zakresu działania Zarządu Kasy należy przedewszystkiem:

a) zarządzanie majątkiem i sprawami Kasy według zasad statutu niniejszego i przepisów ustanowionych przez Radę Kasy;
b) kierownictwo administracją Kasy, oraz nadzór nad administracją jej osobnych urządzeń a w szczególności jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych;
c) sporządzanie preliminarza przychodów i rozchodów Kasy, przedstawianie Radzie Kasy rocznych zamknięć rachunkowych, bilansów i sprawozdań Kasy;
d) postanawianie o nabyciu na licytacji nieruchomości obciążonych pożyczką Kasy, o ile najwyższa zaofiarowana suma nie pokryje całkowicie wierzytelności Kasy;
e) nadzór zwierzchni nad pracownikami Kasy, oraz nad prowadzeniem rachunkowości Kasy;
f) staranie się o należyte użycie wkładów i odpowiednie ich ulokowanie, jakoteż o należyty obrót pieniędzy i prowadzenie wszystkich operacyj Kasy z zachowaniem statutu i przepisów obowiązujących;
g) mianowanie pracowników Kasy na ustalone przez Radę Kasy stanowiska służbowe w tych przypadkach, w których to mianowanie nie jest zastrzeżone Radzie, jakoteż przyjmowanie i oddalanie pracowników kontraktowych;
h) stanowienie w sprawach Kasy z upoważnienia Rady Kasy w przypadkach i na warunkach, określonych wewnętrznym regulaminem Kasy;
i) wyznaczanie dni i godzin przyjmowania klijentów oraz urzędowania dla Zarządu i pracowników Kasy;
j) przygotowywanie wniosków na posiedzenia Rady Kasy i wykonanie jej uchwał;
k) załatwianie wszelkich innych czynności statutem Radzie Kasy lub innym jej organom wyraźnie nie zastrzeżonych.

§ 18.

Naczelnik i członkowie Zarządu Kasy obowiązani są dochować tajemnicy co do prowadzenia interesów, stosunków kredytowych i sposobu wytwórczości zawodowej klijentów Kasy.

Do członków Zarządu, sposobu obradowania, stanowienia uchwał i odbywania posiedzeń mają odpowiednie zastosowanie odnośne przepisy §§ 10—16 statutu niniejszego.

Wybór Naczelnika Zarządu wymaga zatwierdzenia organu wykonawczego związku poręczającego.

§ 19.

Kierownictwo bieżących czynności Kasy sprawuje Naczelnik Zarządu Kasy, względnie jego zastępca. Jest on równocześnie naczelnym zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Kasy. Naczelnikowi Zarządu Kasy służy do dni 3 prawo sprzeciwu co do uchwał Rady, oraz prawo wstrzymania wykonania postanowień Zarządu w przypadku:

a) jeśli uchwała sprzeciwia się postanowieniom statutu,
b) jeśli uchwała lub postanowienie zagraża interesom Kasy. Od postanowień Zarządu odwołuje się Naczelnik do Rady Kasy, od uchwał Rady do organu stanowiącego związku poręczającego.

Naczelnik Zarządu zastępuje Kasę nazewnątrz wobec urzędów publicznych i osób trzecich, prowadzi w jej imieniu korespondencję i podpisuje za nią pisma, dokumenty i ogłoszenia.

Firma Kasy oraz dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich jak niemniej pełnomocnictwa upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania imieniem Kasy, muszą być oprócz tego podpisane przez jednego, upoważnionego do tego przez Radę członka Zarządu lub Rady Kasy i zaopatrzone pieczęcią Kasy.

Na zasadzie uchwały Rady Kasy Zarząd Kasy może aż do odwołania kierownikom poszczególnych działów administracji Kasy, jej oddziałów zbiornic i zakładów udzielić prawa do zastępowania Kasy nazewnątrz w ich zakresie działania. Prawem tem można również objąć upoważnienie do podpisywania w tym zakresie firmy Kasy, oraz dokumentów z których ma powstać obowiązek prawny Kasy. W tym ostatnim przypadku potrzeba zawsze 2-ch podpisów, w tem przynajmniej jednego członka Zarządu.

§ 20.

Pracownicy Kasy nie mogą być członkami Rady Kasy ani Komisji Rewizyjnej Kasy. Nie mogą oni wchodzić w stosunek osobistego dłużnika do Kasy, ani też poręczycieli.

Przepis ustępu pierwszego art. 18 statutu niniejszego ma również do pracowników Kasy odpowiednie zastosowanie.

§ 21.

Związek poręczający sprawuje kontrolę nad Kasą za posrednictwem Komisji Rewizyjnej. Komisja Rewizyjna składa się z przewodniczącego i dwóch członków, których wybiera i odwołuje organ stanowiący związku poręczającego.

Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej jest każdorazowy przewodniczący organu wykonawczego związku poręczającego, zastępcą jego — członek tegoż organu wykonawczego, delegowany jego uchwałą.

W skład Komisji Rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie Rady ani Zarządu Kasy, ani też pracownicy, natomiast mogą być do tej Komisji powoływane, nie wchodzące w skład organów lub personelu pracowników Kasy, osoby z pośród lub z poza grona organu stanowiącego związku poręczającego, zwłaszcza rzeczoznawcy, a to bądź z głosem stanowczym, jako jej członkowie, bądź też z głosem doradczym, jako jej asesorzy.. Członkowie Komisji Rewizyjnej nie mogą pozostawać w stosunku osobistego dłużnika do Kasy.

Przepisy ustępu 3 § 8 odpowiednio obowiązują również członków Komisji Rewizyjnej.

Uchwały Komisji Rewizyjnej zapadają większością głosów pełnej liczby członków. Do ważności zaś uchwały niezbędną jest obecność większości członków Komisji. Uchwały te powinny być protokółowane. Protokół podpisuje przewodniczący i wszyscy obecni członkowie Komisji.

Do członków Komisji Rewizyjnej, do obrad i posiedzeń tej Komisji, mają odpowiednie zastosowanie przepisy § § 10, 11, 14, ust.—1, 2 i 4 i § 16 statutu niniejszego.

§ 22.

Obowiązkiem Komisji Rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności Kasy i zamknięcia rachunków Kasy, złożonego związkowi poręczającemu przez Radę Kasy, a nadto sprawdzanie stanu Kasy przynajmniej jeden raz na kwartał.

Tok i sposób dokonywania rewizji określa osobny regulamin czynności, uchwalony przez organ stanowiący Związku poręczającego.

Komisja Rewizyjna uprawiona jest też przeprowadzać niespodziewane rewizje Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych i innych urządzeń.

W celu wykonania powyższych czynności wolno Komisji Rewizyjnej żądać od Rady i Zarządu Kasy, jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych wszelkich potrzebnych wyjaśnień, aktów, ksiąg Kasowych, zapisów i dowodów oraz zwiedzać i badać wszelkie urządzenia Kasy.

Ze swych czynności składa Komisja Rewizyjna sprawozdanie organowi stanowiącemu związku poręczającego i każdorazowo przesyła protokóły swych rewizyj organowi wykonawczemu tegoż związku, przy dołączeniu odpisów dla Rady i Zarządu Kasy.

§ 23.

Ogłoszenia Kasy wywieszane będą na widok publiczny:

1) w lokalu urzędowym Kasy, oraz jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych,

2) w lokalu urzędowym organu wykonawczego Związku poręczającego i w urzędach gminnych powiatu a nadto ogłaszane w piśmie wskazanem uchwałą Rady.

II. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 24.

Majątek Kasy jest oddzielony prawnie od majątku związku poręczającego i osobno administrowany. Majątkiem tym odpowiada Kasa za zobowiązania, które jako osoba prawna zaciągnęła względem wkładców i innych wierzycieli.

Fundusze, należące do majątku Kasy lub jej powierzone, nie mogą być łączone z funduszami związku poręczającego i powinny być odrębnie administrowane.

§ 25.

Kasa jest obowiązana posiadać względnie zebrać fundusz zasobowy, przeznaczony przedewszystkiem na pokrycie ewentualnych strat Kasy.

Fundusz zasobowy tworzy się z corocznych zysków Kasy, mogą też być przeznaczone na fundusz zasobowy bezzwrotne dotacje związku poręczającego, zapisy i t. p.

Fundusz zasobowy gromadzić należy do czasu, póki wraz z narosłymi procentami nie osiągnie wysokości conajmniej 10% sumy wkładów oszczędnościowych. W tej wysokości powiniem fundusz ten być nadal utrzymywany.

Gdy fundusz zasobowy wynosić będzie więcej, niż 5% wkładów oszczędnościowych, to połowa zysków Kasy może być użytą na cele użyteczności publicznej. Jeżeli fundusz wynosi 10% wkładow, to zyski Kasy mogą być w całości użyte na cele użyteczności publicznej. Przy ustaleniu powyższego stosunku 5% względnie 10%, nie bierze się w rachubę dotacyj związku poręczającego, choćby były włączone do kapitału zasobowego.

Dla określenia wysokości funduszu zasobowego miarodajną jest w obu powyższych przypadkach suma wkładów oszczędnościowych z tego roku obrachunkowego, w którym ta suma była najwyższa, licząc od dnia zatwierdzenia statutu niniejszego.

Na podstawie uchwały Rady Kasy i za pozwoleniem władzy nadzorczej może Kasa nabywać i budować z funduszu zasobowego nieruchomości dla własnego użytku. Pozatem fundusz zasobowy lokowany może być tylko w sposób przewidziany w § 46 pkt. 1, 2, 3, 4 i 10 statutu niniejszego, przyczem o wyborze tych sposobów lokaty decyduje Rada Kasy.

§ 26.

Na zabezpieczenie funduszu zasobowego powinna Kasa utworzyć osobny fundusz wyrównawczy na pokrycie ewentualnych strat kursowych, wynikłych z obliczenia kursu walorów, znajdujących się jako część stanu czynnego w funduszach Kasy.

Fundusz wyrównawczy tworzy się wyłącznie z wykazanych księgami zwyżek kursowych. Przy obliczaniu w myśl poprzedniego § procentowej wysokości funduszu zasobowego w stosunku do sumy wkładek oszczędności, fundusz wyrównawczy nie może być wliczany.

§ 27.

Na zabezpieczenie poszczególnych swych operacyj jako też na własne cele inwestycyjne uprawniona jest Kasa tworzyć również fundusze specjalne w drodze uchwał Rady.

Fundusze powyższe mogą być tworzone dopiero po zadośćuczynieniu obowiązkom w przedmiocie funduszu zasobowego i spłaty związkowi poręczającemu zasiłku zwrotnego, o którym mowa w § 4 niniejszego statutu. Przepis o lokacie funduszu zasobowego ma odpowiednie zastosowanie także i do powyższych funduszów.

§ 28.

Rokiem obrachunkowym Kasy jest rok kalendarzowy.

Rachunkowość swoją prowadzi Kasa według systemu księgowości podwójnej.

Rachunkowość kapitału zakładowego, funduszu zasobowego i funduszu wyrównawczego prowadzoną ma być oddzielnie.

Sposób wykonywania bieżącego nadzoru organów Kasy nad czynnościami i rachunkowością Kasy określa regulamin czynności, uchwalony przez Radę Kasy.

§ 29.

Najpóźniej w ciągu 3-ch miesięcy po upływie roku obrachunkowego Zarząd Kasy powinien złożyć Radzie Kasy sprawozdanie z działalności Kasy za bezpośrednio ubiegły rok obrachunkowy wraz z bilansem majątku Kasy i funduszów jej powierzonych, oraz zamknięcie rachunkowe wszelkich przychodów i rozchodów Kasy.

Sprawozdanie to wraz z bilansem, oraz zamknięcie rachunków należy po przyjęciu ich przez Radę Kasy przesłać najpóźniej do 4-ch miesięcy, licząc od dnia ukończenia się roku obrachunkowego, organowi wykonawczemu związku poręczającego dla przedłożenia organowi stanowiącemu tegoż związku, celem powzięcia przezeń uchwały co do tego sprawozdania.

W bilansie i zamknięciu rachunkowem walory, mające obieg na giełdzie, powinny figurować podług kursu ostatniego dnia roku obrachunkowego, a te walory, które nie mają takiego obiegu, podług kursu walorów podobnych lub podług ich wartości rynkowej. Inne objekty należy wykazywać w wartości nieprzekraczającej kosztów nabycia. Należności wątpliwe należy zapisać na straty.

Sprawozdanie z działalności wraz z bilansem i projektem rozdziału zysków, oraz zamknięcie rachunkowe powinny być przedkładane corocznie władzy nadzorczej w ciągu jednego miesiąca po uznaniu ich przez organ stanowiący związku poręczającego, oraz podane do wiadomości publicznej w sposób przepisany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

§ 30.

Kasa obowiązana jest przechowywać księgi wkładek oszczędnościowych przez cały czas swego istnienia, inne księgi przez lat 10, natomiast może ona niszczyć spłacone książeczki oszczędnościowe i inne zapiski z pięciu lat wstecz.

Okresy powyższe liczą się od daty odnośnych kwitów, zapisków, względnie roku zamknięcia rachunków i ksiąg, oraz od daty ostatniego wpisu uskutecznionego na książeczce.

III. OPERACJE KASY.

§ 31.

Kasa uprawniona jest do dokonywania tylko tych rodzajów operacyj, które wyszczególnione są w statucie niniejszym. Firma i sam zakład Kasy, jako nazwa jej oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych, oraz same te urządzenia nie mogą być przedmiotem ani operacyj Kasy, ani też żadnych tranzakcyj ze strony związku poręczającego.

A. Operacje bierne.

§ 32.

Kasa przyjmuje wkłady oszczędnościowe na książeczki oszczędnościowe, które mogą być wystawione na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę.

Książeczka oszczędnościowa może opiewać tylko na gotówkę i stanowi dowód posiadania w Kasie wierzytelności w wysokości każdoczesnego jej salda.

Kasa przyjmuje wkłady od osób fizycznych i prawnych nie tylko na ich własny rachunek, lecz także na rachunek osób trzecich.

§ 33.

Kasa nie jest obowiązana przyjmować na książeczki oszczędnościowe wkładów poniżej kwoty 1 zł.

Dopuszczalną najwyższą kwotę wkładu na książeczkę oszczędnościową ustala Rada Kasy (§ 9 ust. 2 p. 1 niniejszego statutu).

Kasa nie jest obowiązana przyjmować wkładek oszczędnościowych w następujących przypadkach:

a) gdy wkładka nie dosięga dopuszczalnej statutem najniższej kwoty wkładki lub sama względnie łącznie z poprzedniemi przekracza ustanowioną tym statutem najwyższą kwotę wkładów;

b) gdy chodzi, o wystawienie książeczki oszczędnościowej na obcą walutę;

c) gdy zgłaszane przez wkładcę warunki Kasa uzna za niedogodne dla siebie;

d) gdy niema widoków na odpowiednie ulokowanie funduszu wkładkowego;

e) gdy wkładca już raz dopuścił się nadużycia zaufania Kasy;

f) gdy Kasa stoi przed likwidacją.

§ 34.

Kasa uprawniona jest wypuszczać znaczki oszczędnościowe w cenie poniżej jednego złotego, oraz przyjmować te znaczki, składane na łączną sumę od 1 zł. wzwyż. Może również Kasa rozdzielać skarbonki oszczędnościowe i złożone w nich kwoty przyjmować na warunkach wyżej wymienionych jako wkłady na książeczki oszczędnościowe.

Jeżeli wkład, złożony na poszczególną książeczkę osiągnie ustaloną przez Radę Kasy kwotę najwyższą, natenczas nie może on być zwiększony przez nowe wpłaty, lecz tylko przez kapitalizowanie się procentów.

§ 35.

Wkładki, oszczędnościowe księguje Kasa na tego, na kogo książeczka oszczędnościowa jest wystawiona.

Na pierwszej stronie książeczki zaznacza się numer otwartego w Kasie rachunku, datę wystawienia książeczki i wzmianka o ewentualnych zastrzeżeniach, a jeżeli książeczka wystawiona jest na imiennie oznaczoną osobę, także nazwisko i imię tej osoby.

Z każdą książeczką oprawiony jest wyciąg statutu niniejszego, dotyczący wkładek oszczędnościowych. Książeczkę oszczędnościową wystawia Kasa w sposób przepisany dla dokumentów, z których powstaje zobowiązanie Kasy (§ 19 ust. 3 statutu niniejszego).

W braku odmiennego zastrzeżenia każda suma, wpłacona na książeczkę, jest w stosunku do Kasy wierzytelnością tego, na kogo książeczka jest wystawioną.

Każdy wpis lub zastrzeżenie w książeczce oszczędnościowej stwierdzony powinien być poza podpisem skarbnika (kasjera) także przez podpis członka Zarządu lub osoby upoważnionej do podpisu.

Zapisków lub zastrzeżeń osób prywatnych w książeczkach Kasa nie jest obowiązana uwzględniać, choćby nawet pochodziły od wkładcy lub osoby uprawnionej do podejmowania wypłat.

Omyłki skreśla się z pisemnem potwierdzeniem skreślenia na książeczce, w sposób dla wpisów obowiązujący.

§ 36.

Do umownego przeniesienia wierzytelności, wynikających z książeczki oszczędnościowej, nawet na imiennie oznaczoną osobę wystawionej,—wystarcza wręczenie tej książeczki nabywcy wierzytelności, i całkowita lub częściowa wypłata wierzytelności może nastąpić za przedstawieniem książeczki, przyczem Kasa nie ma obowiązku badać legalności posiadania książeczki, przedstawionej do wypłaty, o ile wypłaty nie uzależnione od pewnych określonych w tym względzie warunków lub o ile utrata książeczki nie została przedtem zgłoszona w Kasie.

O ile chodzi o książeczki, wystawiane na imiennie oznaczoną osobę bez zastrzeżeń co do osób uprawnionych do podnoszenia wkładów, uważa się każdego przedstawiającego książeczkę do wypłaty za prawnego pełnomocnika tej osoby, na którą książeczka jest wystawiona.

Rada Kasy może ustalić, jakie najwyższe sumy mogą być wypłacane bez uprzedniego wypowiedzenia. Decyzje Rady w tym względzie winny być wywieszane w lokalu Kasy i nie mogą obowiązywać przed upływem dni 14 od wywieszenia. Zarząd może wypłacić wkład bez wypowiedzenia ponad najwyższą sumę określoną przez Radę, względnie przed terminem umówionym, przyczem ma prawo odpowiednio zbonifikować dla Kasy procenty.

§ 37.

Wpłaty mogą być uskuteczniane również bez przedkładania książeczki oszczędnościowej, a mianowicie drogą przekazów pocztowych, listów pieniężnych, czeków i t. p. Wpisania do książeczki oszczędnościowej uskutecznionych w powyższy sposób wpłat dokonywa Kasa przy najbliższym przedstawieniu jej książeczki oszczędnościowej.

Całkowita lub częściowa wypłata przez Kasę wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej, może nastąpić przez pocztę na koszt i ryzyko wkładcy na jego żądanie za poprzedniem nadesłaniem Kasie książeczki i podaniem adresu osoby, na ręce której wypłata ma nastąpić i za wyraźnem wskazaniem w jaki sposób i do czyich rąk książeczka ma być zwrócona lub też czy ma zostać zatrzymana do rozporządzenia wkładcy. Wypłata może być dokonana w powyższy sposób na polecenie wkładcy do rąk osoby trzeciej, jeżeli ta odpowiednio do polecenia wylegitymuje się i jeżeli treść zastrzeżenia w księdze zastrzeżeń (§ 38 statutu niniejszego) co do takiego wkładu wypłacie takiej nie sprzeciwia się.

Kasa upoważniona jest do potrącania z wkładu poniesionych przez siebie kosztów pocztowych.

Przy wypłacaniu całego kapitału wraz z procentami Kasa książeczkę oszczędnościową zatrzymuje i kasuje.

§ 38.

Jeżeli wypłatę wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej uzależniono od pewnych określonych warunków, to Kasa musi o tem zapisać do książeczki oszczędnościowej odpowiednie zastrzeżenie. Wypłaty wierzytelności z takich książeczek można uskuteczniać tylko ściśle według osnowy zastrzeżenia.

Łączenie kilku warunków równocześnie jest dopuszczalnem o ile warunki te wzajemnie się nie wyłączają i nie są sprzeczne ze sobą, a określone są w sposób wykluczający wątpliwość co do sposobu ich dopełnienia. Zastrzeżenia nie mogą się sprzeciwiać przepisom obowiązujących ustaw.

Zastrzeżone warunki mogą wychodzić zarówno od Kasy jak i od wkładcy i na warunki te musi się zgodzić zarówno Kasa jak i wkładca.

Wypłata wkładów książeczek, uwarunkowanych zastrzeżeniami, dokonywana być może tylko zgodnie z osnową zastrzeżeń. Zastrzeżenie można zmienić lub wycofać. Zapisy o zastrzeżeniach i ich zmianie lub cofnięciu należy uwidaczniać nietylko w samej książeczce, lecz także w odnośnej księdze wkładów, pełną zaś osnowę zastrzeżenia należy wpisać do specjalnej księgi zastrzeżeń, przechowywanej w zamknięciu.

§ 39.

Jeżeli między niniejszą Kasą a innemi komunalnemi kasami oszczędności i gminnemi kasami pożyczkowo-oszczędnościowemi dojdzie do skutku porozumienie co do wzajemnego przyjmowania wkładów i dokonywania wypłat na wystawione przez siebie książeczki oszczędnościowe, natenczas dojście do skutku takiego porozumienia obowiązany jest Zarząd Kasy podać do publicznej wiadomości w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

§ 40.

Ustalony przez Radę Kasy procent od wkładów o ile wkładca nie zażąda wypłaty odsetek, dolicza się do tychże wkładów, o ile zaś tej wypłaty zażąda, wypłaca się corocznie z upływem roku.

Bieg procentów rozpoczyna się od pierwszego dnia powszedniego, następującego po dniu wpłaty i liczy się do dnia powszedniego, poprzedzającego dzień wypłaty. Miesiąc liczy się za dni 30. Oprocentowuje się tylko pełne złote, ułamków grosza nie uwzględnia się przy obliczeniu procentów.

Oprocentowanie książeczek może być różne w zależności od terminu wypowiedzenia wkładu lub też od zgłoszonych zastrzeżeń, albo innego uwarunkowania wypłaty wkładu.

Kasa zastrzega sobie możność wyróżnienia w drodze premji lub rozlosowania nagród, pewnych kategoryj książeczek, które Rada Kasy uzna za zasługujące na takie wyróżnienie.

Wysokość i początek obowiązywania ustalonej stopy procentowej od wkładów jako też warunki

ewentualnych premij i rozlosowywania nagród Kasa podaje do publicznej wiadomości w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

§ 41.

Całkowita lub częściowa wypłata przez Kasę wierzytelności wynikającej z książeczki oszczędnościowej może nastąpić nawet w przypadkach egzekucji— tylko za przedstawieniem książeczki.

Wstrzymanie wypłaty wkładów z książeczki oszczędnościowej nastąpić może w przypadkach i w sposób przewidziany w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie Kasy.

§ 42.

W myśl art. 20 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych Kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) wkłady na książeczki oszczędnościowe Kasy rządzącej się statutem niniejszym, posiadają charakter funduszów ulokowanych z bezpieczeństwem prawnem (pupilarnem).

Książeczki oszczędnościowe tej Kasy, w myśl art. 20 ust. 2 powyższego rozporządzenia, będą przyjmowane przez państwowe, względnie komunalne władze, urzędy i zakłady jako wadja przy wszelkich przetargach, jako kaucje akcyzowe i celne, jako kaucje przy zawieraniu umów, oraz jako zabezpieczenia pieniężne z innych tytułów wymagane.

Jako wadja i kaucje, składane władzom państwowym, względnie komunalnym urzędom i zakładom, nie mogą być przyjmowane książeczki oszczędnościowe, opatrzone zastrzeżeniami.

§ 43.

W razie utraty książeczki oszczędnościowej unieważnienie jej i wydanie dublikatu może nastąpić po przeprowadzeniu postępowania, przewidzianego w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie Kasy; dublikat książeczki może być wydany po upływie 6-ciu miesięcy od daty pierwszego ogłoszenia o jej utracie.

Zagubienie, zniszczenie lub inną utratę książeczki oszczędnościowej może jej posiadacz zgłosić pisemnie lub ustnie bezpośrednio w zakładzie głównym Kasy lub jej oddziale względnie zbiornicy, skąd mu książeczkę wydano.

Zgłoszenie powyższe obowiązuje Kasę dopiero od chwili doręczenia jej dowodu sądowego o wdrożeniu postępowania przewidzianego w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie Kasy.

Wydanie dublikatu, oraz wypłata wkładów lub procentów po upływie 6-ciu miesięcy od ogłoszenia o utracie książeczki, a przed uznaniem jej za nieważną, nastąpić może na odpowiedzialność Kasy tylko do rąk tej osoby, która jest uprawniona do rozporządzenia wkładem.

Dublikat wystawia się na saldo książeczki pierwotnej.

§ 44.

Przedawnienie wierzytelności z tytułu niepodniesionych z Kasy wkładów oszczędnościowych, jakoteż skapitalizowanych procentów od takich wkładów następuje z upływem lat trzydziestu od dnia dokonania ostatniego wkładu lub ostatniej wpłaty względnie od dnia dopisania poraz ostatni przez Kasę procentów na książeczce oszczędnościowej. Bieg trzydziestoletniego przedawnienia w tych przypadkach, gdzie chodzi o wkłady z odroczoną lub wstrzymaną wypłatą względnie dotknięte zakazem sądowym, lub płatne za określonym z góry terminem wypowiedzenia, nie może w stosunku do części wkładu, dotkniętej powyższemi ograniczeniami rozpocząć się przed przywróceniem prawa do rozporządzania wkładem, względnie przed upływem terminu określonego dla wypowiedzenia.

W stosunku do książeczek oszczędnościowych, wystawionych na imię osoby niewłasnowolnej, o ile o tem w książeczce było zapisane odpowiednie zastrzeżenie, bieg przedawnienia nie może się rozpocząć przed uzyskaniem własnowolności przez wspomnianą osobę.

Lista wierzytelności, ulegających przedawnieniu podana będzie na sześć miesięcy przed upływem okresu przedawnienia do wiadomości publicznej w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego). W ciągu powyższego okresu, osoby, uprawnione do rozporządzania odnośnemi wierzytelnościami, mogą żądać wypłaty tych wierzytelności, względnie prosić o ich dalsze utrzymanie na rachunku Kasy.

Przedawnione wierzytelności przelewa Kasa na fundusz zasobowy.

§ 45.

Kasie przysługuje prawo wypowiadania wierzytelności. Wypowiedzenie wkładu poszczególnemu wkładcy może być dokonane ustnie z zaznaczeniem tego w książeczce oszczędnościowej lub też przez zawiadomienie pisemne.

Wypowiedzenie wkładów może nastąpić także przez podanie go do wiadomości publicznej, w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 23 statutu niniejszego).

Wierzytelności takie mogą być złożone do depozytu sądowego, jeżeli nie zostaną podniesione w następujących przypadkach.

a) jeżeli nie będą podniesione w terminie naznaczonym w zawiadomieniu, ogłoszeniu lub wezwaniu;
b) jeżeli w odpowiedni sposób nie stanie się zadość warunkom ustalonym przez właściwe organa Kasy. Takie złożenie wspomnianych wierzytelności jest równoznaczne z ich wypłacaniem.

Od wkładów wypowiedzianych Kasa z upływem terminu wypowiedzenia nie ma obowiązku płacić lub doliczać dalsze procenty.

Wypowiedzenie wkładów, oraz obniżenie procentów, o ile nie zostało szczególnie dla jakiegoś wkładu umówione, nie może nastąpić w terminie wcześniejszym, jak do dnia 14-go po dniu ogłoszenia.

§ 46.

B. Operacje czynne.

Kasa uprawniona jest:

1) Nabywać polskie państwowe papiery procentowe, listy zastawne i obligacje Banków Państwowych. Akcje Banku Polskiego, tudzież listy zastawne krajowych towarzystw kredytu długoterminowego,

emitowane za zabezpieczeniem prawnem (pupilarnem), obligacje związków komunalnych i komunalnych instytucyj kredytowych, tudzież banków, gwarantowanych przez związki komunalne, oraz udziały (akcje) wspólnych komunalnych instytucyj kredytowych;

2) udzielać pożyczek pod zastaw papierów, oznaczonych w pkt. 1 najwyżej do wysokości $^3/_4$ ich wartości kursowej, a nie wyżej ich wartości nominalnej, oraz pod zastaw wystawionych przez siebie książeczek oszczędnościowych;

3) udzielać na hipoteki miejskich i wiejskich nieruchomości terminowych pożyczek, oprocentowanych i prawnie (pupilarnie) zabezpieczonych, z zastrzeżeniem dla Kasy prawa przedterminowego odbioru, a dla dłużnika przedterminowej spłaty pożyczki za poprzedniem conajmniej półrocznem wypowiedzeniem, oraz z tem zastrzeżeniem, że budynki nieruchomości obciążonej pożyczką Kasy przez cały czas obciążenia będą ubezpieczone od ognia na warunkach poniżej w § 47 statutu niniejszego osobno określonych;

4) nabywać wierzytelności hipoteczne, zabezpieczone w sposób określony dla pożyczek w punkcie 3;

5) udzielać na cele budowlane—w granicach hipotecznego zabezpieczenia ewikcji—kredytu wekslowego w miarę postępu budowy do wysokości 50% wartości rzeczywiście wykonanych robót;

6) udzielać spółdzielniom zorganizowanym na zasadach ustawy z dnia 29 października 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733), oraz późniejszych przepisów, ustawę powyższą zmieniających, kredytu do wysokości sumy udziałów członkowskich, oraz własnych funduszów spółdzielni pod warunkiem, iż członkowie spółdzielni przyjmą poza swymi udziałami, jednakże w stosunku do ich wysokości, odpowiedzialność z własnych majątków za kredyt otwarty spółdzielni przez Kasę;

7) udzielać pożyczek za zobowiązaniami pisemnemi (skryptami dłużnymi) lub za wekslami, jeżeli obok wystawcy przyjmą solidarną z nim odpowiedzialność conajmniej dwie osoby, zapewniające terminową spłatę całej pożyczki;

8) dyskontować weksle, zaopatrzone przynajmniej w dwa podpisy, zapewniające, terminowe wykupienie weksłu;

9) dyskontować, nie wcześniej jednak, jak na sześć miesięcy przed terminem płatności;

a) książeczki oszczędnościowe wystawione z zastrzeżeniem terminowem przez publiczne kasy oszczędności, a mianowicie przez Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, Pocztową Kasę Oszczędności, Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu wszystkie komunalne kasy oszczędności i wszystkie gminne kasy pożyczkowo—oszczędnościowe;

b) wypowiedziane i wylosowane papiery procentowe wymienione w pkt. 1) niniejszego paragrafu.

c) kupony od wymienionych w pkt. 1) papierów procentowych:

10) umieszczać z zastrzeżeniem zwrotu na każde żądanie lub za wypowiedzeniem — wolną gotówkę;

a) na rachunkach żyrowych i czekowych w państwowych i komunalnych instytucjach kredytowych, tudzież w Banku Polskim;

b) w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

c) jako wkład oszczędnościowy w Pocztowej Kasie Oszczędności, w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Państwowym Banku Rolnym i w komunalnych kasach oszczędności;

11) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych za gwarancją Państwa z zastrzeżeniem dla Kasy prawa przedterminowego odbioru pożyczki za poprzedniem conajmniej półrocznem wypowiedzeniem;

12) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych związkowi poręczającemu do wysokości 10% wkładów oszczędnościowych; zakup obligacyj tegoż związku uważać należy za udzielenie mu pożyczki.

§ 47.

Budynki nieruchomości, obciążonej pożyczką udzieloną przez Kasę, w myśl pkt. 3 § 46 statutu niniejszego, powinny być przez cały czas obciążenia ubezpieczone od ognia.

a) w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (b. Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych) w Warszawie lub komunalnych ubezpieczalniach wojewódzkich na sumę przewyższającą conajmniej o 20% kwotę udzielonej pożyczki, przyczem kwota tej pożyczki powinna mieścić się cała w wolnej od długów części pierwszych $^3/_4$ części ubezpieczonej wartości nieruchomości;

b) w prywatnych zakładach wzajemnych ubezpieczeń w obrębie Rzeczypospolitej, poręczonych przez związki publiczno-prawne, na sumę przewyższającą conajmniej o 30% kwotę udzielonej pożyczki, przyczem kwota tej pożyczki powinna mieścić się cała w wolnej od długów części pierwszych $^2/_3$ części ubezpieczonej wartości nieruchomości.

Jeżeli wartość ubezpieczona, czy to skutkiem pogorszenia się stanu budynków, czy spadku wartości realności, czy też z innych przyczyn, wynosi więcej niż rzeczywista wartość szacunkowa nieruchomości w czasie udzielenia pożyczki, należy stawki powyższe policzyć od wartości szacunkowej. Szacunku dokonać może Kasa komisyjnie przez właściwe do tego organa fachowe. Wymiar pożyczki od wartości szacunkowej nie uchyla warunku co do obowiązku ubezpieczenia budynków od ognia.

Odstąpienie od powyższych zasad wymaga zezwolenia władzy nadzorczej.

§ 48.

Kasa obowiązana jest posiadać względnie umieścić w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierów procentowych lub w papierach przez Państwo gwarantowanych conajmniej 5% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, jeżeli ta suma przewyższa 200,000 zł.

Kasa może o tyle tylko pozbywać się przepisanego zasobu w powyższych papierach, o ile to jest konieczne do spłaty wkładów. Pozbywane mogą być wtedy najpierw tylko papiery przez Państwo gwarantowane, a dopiero, gdyby zasób tychże został wyczerpany, posiadające bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskie państwowe papiery procentowe.

Nadto fundusze zasobowe Kasy, o ile nie są już umieszczone w nieruchomościach powinny w 20% swej wysokości względnie nadwyżki ponad lokatę

w nieruchomościach umieszczane być w wymienionych wyżej papierach. W razie zamiaru nabycia lub budowy własnego gmachu lub potrzeby pokrycia straty, Kasa może papiery wartościowe, stanowiące lokatę funduszu zasobowego pozbyć lub zastawić.

§ 49.

Kasa obowiązana jest prowadzić rejestr imienny dłużników i poręczycieli (solidarnych spółdłużników) z uwidocznieniem zobowiązań, zaciągniętych przez tychże na własny rachunek, czy też drogą poręczeń w Kasie.

Członków Zarządu Kasy nie wolno, bez każdorazowego zezwolenia Rady Kasy, przyjmować jako poręczycieli.

§ 50.

Poza operacjami czynnemi o których mowa w § 46 statutu niniejszego może Kasa — po uzyskaniu na to pozwolenia władzy nadzorczej:

1) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych.

a) Związkowi poręczającemu do wysokości 10% nie wyżej jednak 20% wkładów oszczędnościowych, przyczem zakup obligacyj Związku poręczającego uważać należy za udzielenie mu pożyczki;
b) Innym związkom komunalnym i innym związkom prawno-publicznym, o ile na podstawie obowiązujących ustaw związki te są uprawnione do zaciągania takich pożyczek i do pobierania bądź to samoistnych danin, bądź dodatków do podatków państwowych;
c) Fundacjom i posiadającym osobowość prawną komunalnym zakładom zastawniczym (lombardom).

2) Umieszczać rozporządzalne fundusze za zgodą związku poręczającego w instytucjach kredytowych przez Kasę założonych lub przez ten związek poręczonych.

Fundusze Kasy mogą być używane w sposób, przewidziany w paragrafie niniejszym i pkt. 12 § 46 statutu niniejszego, najwyżej do wysokokości 30% łącznie ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych.

§ 51.

Kasa może dla własnego użytku nabywać lub budować realności, ale tylko z kapitału zasobowego na podstawie uchwały Rady Kasy i za pozwoleniem władzy nadzorczej, może ona również na podstawie uchwały Rady Kasy nabywać realności celem lokaty funduszu emerytalnego funkcjonarjuszów Kasy; wreszcie jest Kasa uprawniona nabywać na licytacji nieruchomości obciążone pożyczką Kasy, o ile najwyższa zaofiarowana suma nie pokryje całkowicie wierzytelności Kasy.

C. Inne operacje.

§ 52.

Kasa ma prawo:

1) redyskontować posiadane w swych portfelach weksle w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych w Banku Polskim oraz w innych instytucjach finansowych, które wskaże Minister Skarbu.

2. przyjmować za opłatą jako depozyty na przechowanie dokumenty, tudzież wartościowe przedmioty i papiery, przyczem Kasa nie ponosi odpowiedzialności za realizowanie płatnych kuponów, ani wylosowanych papierów.

3) podejmować się kupna i sprzedaży państwowych tudzież innych notowanych na giełdach pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej papierów wartościowych, oraz zarządzenia niemi, lecz jedynie na zlecenie i rachunek osób trzecich, przyczem kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów procentowych.

4) załatwiać na zlecenie i rachunek osób trzecich inkaso weksli, listów przewozowych i t. p. dokumentów.

Na podstawie osobnego pozwolenia Ministra Skarbu, udzielonego w porozumeniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych—rządząca się statutem niniejszym Kasa ma prawo dokonywać nadto następujących czynności bankowych:

a) zaciągać pożyczki na kapitał obrotowy,,
b) udzielać gwarancji,
c) udzielać kredytu producentom pod zastaw towarów wyprodukowanych, a nie podlegających łatwemu zepsuciu, ubezpieczonych od ognia i zdeponowanych w publicznych składach towarowych,
d) udzielać kredyty w rachunku bieżącym,
e) prowadzić komisowe, z wykluczeniem wszelkiego własnego ryzyka, sprzedaż towarów, przekazanych Kasie przez banki państwowe,
f) kupować i sprzedawać monety złote na własny rachunek, oraz przeprowadzać czynności dewizowe w ograniczeniu do zleceń własnych wkładów i własnego związku poręczającego i na ich rachunek, przy pełnem zabezpieczeniu pokrycia.

Udzielanie gwarancji i kredytów w rachunku bieżącym winno być zabezpieczone w sposób przewidziany dla bezpieczeństwa funduszów Kasy artykułem 24 rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 13.IV.27 r. (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 339).

§ 53.

W związku z operacjami, o których mowa w statucie niniejszym, Kasa uprawnionia jest przedsiębrać następujące czynności:

a) pozbywać własne wierzytelności hipoteczne i, za zgodą organu stanowiącego związku poręczającego, własne realności;
b) sprzedawać i lombardować posiadane własne papiery wartościowe w przypadku nagłego zapotrzebowania gotówki, jednak z ograniczeniami wynikającemi z obowiązku posiadania względnie umieszczenia zasobów w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierach procentowych i w papierach przez Państwo gwarantowanych (§ 48 statutu niniejszego),
c) prowadzić agentury Banku Polskiego, oraz Banków państwowych i komunalnych;
d) wynajmować schówki w swym skarbcu, względnie w szafach bezpieczeństwa na warunkach przez Radę Kasy ustalonych;
e) otwierać rachunki bieżące i czekowe, przekazowe i korespondencyjne (konto korentow e

f) wystawiać przekazy i akredytywy na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze w granicach posiadanych przez klijenta w Kasie funduszów, oraz w granicach funduszów posiadanych przez Kasę w tych instytucjach.

IV. SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA KASY.

§ 54.

Rządząca się statutem niniejszym Kasa, jako komunalna Kasa Oszczędności, jest na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U.R.P. Nr. 38 poz. 339)—wolna:

1) od państwowych podatków, dochodowego, od darowizn i przemysłowego (zasadniczego i od obrotu);

2) od dodatków komunalnych do powyższych podatków:

3) od opłat stemplowych od podań wnoszonych tak przez Kasę, jak i przez istniejące przy niej zakłady zastawnicze (§ 2 statutu niniejszego).

Przychody wkładów na książeczki oszczędnościowe Kasy są wolne od podatku od kapitałów i rent o ile wysokość wkładu nie przewyższa kwoty 5,000 zł. (§ 52 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1928 r. w sprawie wykonania wymienionego wyżej Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności).

Wpisy w książeczkach oszczędnościowych, oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia o złożeniu lub zwrocie wkładow, wydawane przez Kasę w myśl ostatnio wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej wolne od opłaty stemplowej.

Pisma stwierdzające otrzymanie pożyczki od Kasy podlegają w myśl ostatnio wymienionego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej opłacie stemplowej w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania.

§ 55.

W razie niezapłacenia w terminie pożyczki, zabezpieczonej zastawem papierów wartościowych, Kasa ma prawo sprzedać te papiery bez upoważnienia sądowego.

Sprzedaż powinna się odbywać najpóźniej w ciągu miesiąca od dnia płatności pożyczki, zabezpieczonej zastawem, przyczem papiery notowane na giełdzie mają być sprzedane po cenie giełdowej, a nienotowane—po przeciętnej miejscowej cenie rynkowej.

Papiery wartościowe, przyjęte przez Kasę jako zastaw udzielonych pożyczek, mają być zapisane do oddzielnej księgi sznurowej z wyszczególnieniem ich rodzaju i ilości, a przy premjowych papierach wartościowych także numerów obligacyj tudzież z podaniem sum wierzytelności zastawem zabezpieczonych.

V. LIKWIDACJA KASY.

§ 56.

Likwidacja Kasy może być dobrowolna lub przymusowa. Dobrowolna likwidacja następuje na skutek uchwały związku poręczającego, zatwierdzonej przez władzę nadzorczą.

Przymusową likwidację może zarządzić Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przypadkach określonych w ust. 3 art. 30 wymienionego wyżej Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności.

Rozporządzenie władzy zarządzające lub zatwierdzające likwidację Kasy, jako też wdrożenie postępowania likwidacyjnego ogłasza się w dzienniku urzędowym Województwa Nowogródzkiego, oraz w czasopiśmie Związku rewizyjnego, do którego Kasa należy.

Ustalony plan likwidacji Kasy powinien być ogłoszony w sposób przewidziany dla ogłoszenia statutu Kasy.

W ogłoszeniu odnośnem należy zawezwać wierzycieli Kasy do podjęcia wkładów w przeciągu 6-ciu miesiący. Ogłoszenie należy powtórzyć trzykrotnie conajmniej w 2-tygodniowych odstępach czasu posobie. Po upływie 6-u miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia ustaje oprocentowanie wkładów.

Jeżeli płynne fundusze Kasy nie wystarczają na pokrycie zobowiązań Kasy, za które związek poręczający przyjął odpowiedzialność, a w szczególności na pokrycie zobowiązań z tytułu wkładów oszczędnościowych, to potrzebnych środków na pokrycie tych zobowiązań powinien dostarczyć związek poręczający.

Likwidacja Kasy odbywa się pod nadzorem osobnego komisarza, którego wyznacza właściwa władza nadzorcza.

Postępowanie likwidacyjne nie może zostać zamknięte przed upływem 6-ciu miesięcy od chwili ostatniego ogłoszenia o jego wdrożeniu.

Ta część majątku Kasy, jaka potrzebna jest na zaspokojenie tych jej wierzycieli, którzy po odbiór swych wierzytelności do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego się nie zgłosili, złożoną być powinna na lat 30 do depozytu sądowego na rzecz tych wierzycieli. Wierzytelności takie, o ile ich do upływu tego okresu czasu wierzyciele nie podejmą, przypadają na rzecz związku poręczającego.

Nadwyżka majątku Kasy, pozostała po zaspokojeniu wszystkich jej wierzycieli, którzy się zgłosili do chwili zamknięcia postępowania likwidacyjnego i po złożeniu odpowiedniej części jej majątku na cel, uprzednim ustępem wskazany, przechodzi na rzecz związku poręczającego, który powinien użyć tej nadwyżki tylko na cele użyteczności publicznej, po ewentualnem poprzedniem potrąceniu z niej kosztów likwidacji, oraz kapitału zakładowego, przyznanego Kasie przy jej organizowaniu.

Zwinięcie Kasy oraz jej ewentualnych oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych, podaje Związek poręczający w sposób na miejscu praktykowany do publicznej wiadomości.

VI. WŁADZE NADZORCZE.

§ 57.

Władzą nadzorczą nad Kasą, rządzącą się statutem niniejszym, jest zgodnie z § 59 rozporządzenia wykonawczego w instancji I-ej Wojewoda, z którym współdziała w przypadkach przepisami tegoż paragrafu oznaczonych, Wydział Wojewódzki (Izba Wojewódzka) — a w instancji II-ej i ostatniej Min. Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Min. Skarbu.

§ 58.

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości prowadzeniu Kasy, a w szczególności wykroczeń przeciw obowiązującym przepisom lub postanowieniom statutu niniejszego, służy władzy nadzorczej prawo wydawania zarządzeń niezbędnych celem usunięcia nieprawidłowości lub zapobieżenia dalszym wykroczeniom. Zarządzenia te mogą polegać na zawieszeniu w czynnościach lub usunięciu członków Rady Kasy, Zarządu Kasy i Komisji Rewizyjnej i na ustanowieniu w razie potrzeby Komisarza na koszt Kasy lub związku poręczającego dla zarządu Kasą do czasu wyboru nowych organów. Wybór ten powinien nastąpić w ciągu 3 ch miesiący od czasu ustanowienia Komisarza. Komisarz w zakresie powierzonych mu czynności wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki Rady i Zarządu Kasy.

VII. PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 59.

Statut niniejszy wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia w dzienniku urzędowym związku poręczającego lub w braku tegoż, w dzienniku Województwa Nowogródzkiego, po zatwierdzeniu przez władze nadzorcze.

§ 60.

Wszelkie zmiany i uzupełnienia statutu niniejszego podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

NOWOGRÓDZKI
URZĄD [illegible] WÓDZKI

[illegible] podstawie § 59 Rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z [illegible] marca 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 44, poz. 424), w porozumieniu z Prezesem Izby [illegible] w Brześciu n/Bugiem, zatwierdzam niniejszy statut Komunalnej Kasy [illegible]ości pow. Nowogródzkiego.

Wojewoda
w. z. (—) *Godlewski*
Wicewojewoda

Tłoczono z polecenia Wojewody Nowogródzkiego w Drukarni Wydziału Powiatowego w Nowogródku.